

УДК 378.018:549

А.І. Кисіль, директор ДГЦУ
E-mail: kisyl@gems.org.ua

О.В. Груцинська, кандидат геологічних наук, керівник сектору організації навчальних заходів
E-mail: leng@gems.org.ua

О.В. Максюта, головний фахівець відділу інформаційно-аналітичних систем, видавництва та друку
E-mail: oksana@gems.org.ua

Державний гемологічний центр України
вул. Дегтярівська, 38–44, м. Київ, 04119, Україна

КОНЦЕПЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У СФЕРІ ГЕМОЛОГІЇ

У статті подано короткий опис науково-дослідної роботи «Розробка концепції дистанційного навчання у сфері гемології», наведена структура та основні положення концепції дистанційного навчання у Державному гемологічному центрі України.

Ключові слова: концепція, гемологія, гемологічна освіта, дистанційна освіта, система дистанційного навчання, ДГЦУ, діамант, дорогоцінне каміння, дорогоцінне каміння органогенного утворення, напівдорогоцінне каміння.

У 2019 році в рамках виконання науково-дослідної роботи «Розробка концепції дистанційного навчання у сфері гемології» колективом авторів розроблено концепцію дистанційного навчання у Державному гемологічному центрі України (далі – Концепція).

Дистанційна освіта – це відносно нова форма навчання, відмінна від стаціонарної і заочної. У процесі її реалізації застосовуються інші методи, засоби та форми навчання. На сьогодні дистанційна освіта найбільш ефективно реагує на потреби суспільства і реалізує право громадянина України на освіту. Особливістю дистанційного навчання є самостійність і особистісна відповідальність людини за вибір програми дистанційної освіти, терміни і якість її проходження.

Дистанційна форма навчання в Україні знаходиться на стадії становлення і користується популярністю серед студентів. Щоб бути у тренді сучасного освітнього процесу, було вирішено

розпочати роботу із впровадження дистанційної форми навчання в освітній процес Державного гемологічного центру України (далі – ДГЦУ).

Концепція дистанційного навчання у ДГЦУ має таку структуру:

I Загальні положення.

1.1 Дистанційна освіта в ДГЦУ та зв'язок її з законодавчими і нормативно-правовими актами.

1.2 Терміни і поняття.

1.3 Мета дистанційного навчання.

1.4 Основні завдання системи дистанційного навчання.

II Характерні риси дистанційної освіти.

III Слухачі дистанційних курсів.

IV Забезпечення дистанційних курсів.

V Фінансові відносини у сфері дистанційного навчання.

VI Основні етапи створення базових основ дистанційної освіти в ДГЦУ.

VII Очікувані результати створення системи дистанційної освіти в ДГЦУ.

Система дистанційного навчання (далі – СДН) призначена для слухачів,

які бажають опанувати теоретичними основами гемологічної оцінки коштовного каміння без необхідності бути присутніми в приміщенні ДГЦУ, а, можливо, вдома, в офісі чи на відпочинку через Internet-засоби зв'язку з ДГЦУ, а потім, за власним бажанням, продовжити навчання у стаціонарних умовах ДГЦУ з метою оволодіння практичними навичками атестації каміння та отримання кваліфікаційних документів.

СДН складатиметься з окремих модулів, п'ять з яких засновані на програмах підготовки експертів-гемологів за напрямками основного навчання, яке проводиться відповідно до навчальної програми, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 07.08.2001 № 365, а інші модулі запроваджуються як додаткові чи скорочені відповідно до потреб окремих категорій замовників (товарознавців, продавців, колекціонерів тощо). Кожний окремий курс-модуль створюватиме цілісне уявлення про окрему групу природного каміння, що

дозволить з низки незалежних курсів-модулів сформувавши навчальну програму, яка відповідатиме індивідуальним чи груповим потребам.

Програми основного навчання передбачають опанування знаннями в обсязі, необхідному для правильної атестації діамантів, іншого дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (бурштин, перли), а також напівдорогоцінного та декоративного каміння відповідно до «Правил атестації дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення, напівдорогоцінного каміння», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.09.2000 № 1396, та для кваліфікованого виконання експертних дій, у тому числі з вартісної оцінки каміння, на основі отриманих спеціальних знань, які включають у себе основи гемології, систематичної мінералогії, кристалооптики, методології гемологічних та мінералого-петрографічних досліджень, у тому числі з визначення походження каменів за природою (природні/синтетичні) та їх стану (незмінені людиною/облагороджені), а також застосування державних стандартів, технічних умов та інших нормативних документів.

Програми підготовки експертів-гемологів охоплюють вивчення всього спектру дорогоцінного та напівдорогоцінного каміння, обіг якого регулюється Законом України «Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними», а також іншого каміння та органогенних матеріалів (корали, інше), штучних імітацій дорогоцінного каміння тощо, які звичайно використовують у ювелірній справі.

СДН буде складовою частиною підготовки експертів-гемологів, результати роботи яких можуть бути пов'язані зі складанням документів якості каменів, що використовуються у торгівлі ювелірними виробами відповідно до «Правил торгівлі дорогоцінними металами і дорогоцінним камінням», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25.01.2017 № 41, (п. 6 Правил), та Закону України «Про захист прав споживачів» (ч. 1, 2 ст. 6 Закону) і сприяють, згідно з Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності», запобіганню підприємницькій

практиці, що вводить споживача в оману (ч. 1 ст. 9 Закону).

Основні завдання системи дистанційного навчання:

- упровадження у навчальний процес ДГЦУ електронної форми навчання за допомогою Інтернет-комунікації зі слухачами курсів;
- надання слухачам можливостей отримати необхідну фахову освіту вдома без безпосереднього перебування у ДГЦУ;
- заохочення слухачів до самостійного вивчення програм та інших матеріалів навчальних курсів з головним акцентом на автономію і незалежність;
- уніфікація подання навчальних матеріалів;
- приведення СДН ДГЦУ у відповідність до світового досвіду дистанційного навчання у сфері гемології.

Характерні риси дистанційної освіти у ДГЦУ

Гнучкість: слухачі дистанційних курсів в основному не відвідують регулярних занять, а навчаються у зручній для себе час та в зручному місці. Виняток становлять курси, які передбачають необхідність практичних занять з камінням після проходження теоретичної частини курсу.

Паралельність: навчання на дистанційних курсах здійснюється одночасно з професійною діяльністю або з навчанням, тобто без відриву від виробництва або іншого виду діяльності.

Технологічність: використання в освітньому процесі нових досягнень інформаційних технологій.

Модульність: в основу дистанційної освіти покладено модульний принцип. Програма підготовки може включати декілька курсів, які розбиті на модулі відповідно до груп природного каміння або інших критеріїв.

Соціальна рівність: однакові можливості одержання освіти незалежно від місця проживання, стану здоров'я і соціального статусу.

Економічність: економія на використанні навчальних площ і технічних засобів. Використання інформаційних технологій має зумовити зниження витрат на підготовку фахівців.

Велика аудиторія: можливість одночасного навчання великої кількості слухачів. Контроль за допомогою телекомунікаційного зв'язку слухачів з викладачами.

Якість: якість дистанційних курсів не поступається якості теоретичної складової очної форми навчання, оскільки для підготовки матеріалів для курсів залучаються найбільш кваліфіковані і досвідчені науково-педагогічні працівники і використовуються сучасні навчально-методичні матеріали. Наявність практичних занять у структурі дистанційних курсів для якісного опанування матеріалу визначається ДГЦУ.

Слухачами дистанційних курсів можуть бути:

- фахівці, які здійснюють атестацію та експертну оцінку коштовного та декоративного каміння, оцінювачі, товарознавці, представники ювелірної галузі, виробники ювелірної продукції, постачальники і роздрібні продавці ювелірних виробів і т. ін.;
- учні старших класів, які бажають одержати додаткові знання паралельно з навчанням у школі;
- студенти ПТУ, вищих навчальних закладів;
- особи, які не мають можливості одержати освітні послуги гемологічного профілю через необхідність суміщення навчання з роботою, географічну віддаленість від освітніх закладів тощо;
- громадяни зарубіжних країн.

При створенні системи дистанційного навчання необхідно у повному обсязі використовувати накопичений у ДГЦУ науково-методичний потенціал, інформаційні ресурси та технології, досвід інших країн у здійсненні дистанційного навчання, існуючу телекомунікаційну інфраструктуру. При цьому потрібно забезпечити ефективне об'єднання зусиль вищих навчальних закладів та інших освітніх установ і організацій у сфері гемології.

Система дистанційної освіти забезпечить:

- розширення кола споживачів освітніх послуг, у тому числі у районах, віддалених від ДГЦУ;
- можливість одержання освіти за українськими програмами громадянами зарубіжних країн;
- підвищення якості, доступності та ефективності надання освітніх послуг;
- модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази для впровадження інформаційних технологій у діяльність ДГЦУ;

- індивідуалізацію процесу навчання відповідно до потреб, особливостей і можливостей кожного студента/слухача;
- забезпечення максимальної рентабельності надання освітніх послуг шля-

хом інтенсифікації освітнього процесу, скорочення непродуктивного навчального часу та економії матеріальних ресурсів (опалення, електроенергія і т. ін.);

- підвищення конкурентоспроможності ДГЦУ на ринку освітніх послуг шляхом зменшення вартості курсів.

УДК 378.018:549

А.И. Кисель, директор ГГЦУ
E-mail: kisyl@gems.org.ua

Е.В. Грущинская, кандидат геологических наук, руководитель сектора организации учебных мероприятий
E-mail: leng@gems.org.ua

О.В. Максютa, главный специалист отдела информационно-аналитических систем, издательства и печати
E-mail: oksana@gems.org.ua

Государственный геммологический центр Украины
ул. Дегтяревская, 38–44, г. Киев, 04119, Украина

Концепция дистанционного обучения в сфере геммологии

В статье представлено краткое описание научно-исследовательской работы «Разработка концепции дистанционного обучения в сфере геммологии», приведена структура и основные положения концепции дистанционного обучения в Государственном геммологическом центре Украины.

Ключевые слова: концепция, геммология, геммологическое образование, дистанционное образование, система дистанционного обучения, ГГЦУ, бриллиант, драгоценные камни, драгоценные камни органогенного образования, полудрагоценные камни.

UDC 378.018:549

A. Kysil, Director of the State Gemological Centre of Ukraine
E-mail: kisyl@gems.org.ua

O. Grushchynska, Ph.D (Geol.), Head of the training department
E-mail: leng@gems.org.ua

O. Maksyuta, chief specialist of the information-analytical system and publishing department
E-mail: oksana@gems.org.ua

State Gemmological Centre of Ukraine
38–44 Deghtyarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine

The concept of distance learning in gemology

The article provides a brief description of the research work "Development of the concept of distance learning in gemology". The framework and the main conditions of the Concept of distance learning in the State Gemological Center of Ukraine are outlined in this paper.

Key words: concept, gemology, gemological education, distance education, distance learning system, SGCU, diamond, precious stones, organic gems, semiprecious stones.